

Alain de Benoist

A Le Monde-botrány és ami mögötte van

antidogma.hu, cs, 2003/11/13

A párizsi Le Monde-ről nemrég megjelent leleplező kötet (Pierre Péan és Philippe Cohen: A Le Monde rejtett arca. Az ellenhatalomtól a hatalommal való visszaélésig) egy atombomba hatékonyságával gyalulta le a nagy múltú napilap mára már amúgy is alaposan megkopott maradék renoméját. A botrány mindazonáltal szimptomatikus jellegű, és ahogyan az alábbiakban Alain de Benoist (szerkesztett és rövidített) elemzéséből kiderül, pontosan visszatükrözi az egész francia (sőt a teljes nyugati) média jelenlegi állapotát (G.I.).

Az (1944-ben De Gaulle tábornok megbízásából Hubert Beuve-Méry által alapított - a fordító megjegyzése) újság mára egy olyan banda - vagy inkább bűnbanda - kezébe került, amelynek tagjai „a hamisságukba burkolózva trónolnak”. 1994-ben az egykori alapító özvegye és fia Jean-Marie Colombani (a mostani lapigazgató) kinevezése ellen szavazott. Jean-Jacques Beuve-Méry cikkben leplezte le apja eszmeiségének elárulását, amelyet a Le Monde kénytelen volt közzétenni. Ebben két különböző lapot említ: „a régit, amely alapítója jelét viselte magán, és az újat, amely eltörölte azt”. Az egyik oldalról Alain Minc, a másiktól pedig Edwy Plenel által közrefogott Jean-Marie Colombani vezetése alatt a Le Monde minden irányban kezdte gyakorolni azt, amit André Fontaine (az újság „nagy öregje” - f.m.) „a témája iránti ösztönös és tájékozatlan gyűlöletnek” nevezett. Ily módon a Helyesen-gondolkodás Egyházának parókiái kiadványa, az „éberék” politbüroja, a gondolatrendőrség főhadiszállása lett belőle, egy füst alatt pedig a The New York Times heti kiadásának napi melléklete. Ez többé már nem Beuve-Méry Monde-ja (Világa - f.m.), hanem a Colombani-Plenel-Minc hármasé. Valamiképpen a harmadik világ. Egy másik újság, egy másik világ.

Az újság főnöke, a nagyon opportunistá Jean-Marie Colombani tavaly megkapta a Polgári érdemtelenység díját, amelyet minden évben egy olyan személyiségnek ítélnék oda, „aki különösen ádázul mozdítja elő az angol-amerikai nyelv uralmát Franciaországban és Európában”, mert úgy döntött, hogy hajlandó a legkisebb kölcsönösség nélkül kiadni egy angol-amerikai heti mellékletet. Colombani volt az, aki a 2001. szeptember 11-i New York

elleni támadás másnapján kijelentette, hogy „mindannyian amerikaiak vagyunk”. Ugyancsak ő az, aki azt állítja, hogy „a rasszizmus betiltásának kell lennie, ugyanolyan címen, mint a vérfertőzésnek (sic!), a társadalom cementjének” - de aki teljesen normálisnak találja, hogy lapjában az intellektuális (oszt)racizmust (kirekesztést - f.m.) gyakorolják. A bajuszos extrockista Edwy Plenel szerkesztőségvezető a Rouge (Vörös) c. lapnál kezdte karrierjét. Alain Krivine Forradalmi Kommunista Ligájában formálódott, és ennek megfelelően a Le Monde rendőrségi rovatát irányította 1982-től 1990-ig, amelynek megőrizte a szokásait. Plenelt „mindig lenyűgözte a rendőrség világa”, pontosít Pierre Péan és Philippe Cohen, hozzátéve, hogy jelenlegi rögeszméje a „meszticizáció mint politika” ideálja. Alain Minc a lapot kiadó társaság felügyelőbizottságának elnöke, a párizsi felső tízezer kulcsfigurája, maga a megtestesült csalás és ámítás. Könyveket publikál, amelyeket nem ő írt, az ipari körökben mozog olyan képzettséggel vértelve fel önmagát, amilyennel nem rendelkezik. Carlo De Benedetti (olasz médiamogul) Cerus nevű holdingjától 1991-ben távolították el, miután több mint kétmilliárd frankos hiányt hagyott maga után.

E három érdekes személyiség igája alatt a Le Monde igen gyorsan egy nesztelen rémuralmat léptetett életbe. A Panoramiques folyóirat „a médiatikus lincselések” témájának szentelt 1998-as különszámában írja Jacques Bertin: „A Le Monde gyakran kihasználja uralkodó helyzetét az intellektuális terrorizmus lágy formájának gyakorlására: vagy úgy gondolkodtok, mint mi, vagy médiatikusán halottak lesztek.” „Az értelmiségiek csak egy dolgot mondhatnak, jegyzi meg a maga részéről Alain Finkielkraut, azt kell mondaniuk, amit Edwy Plenel mond a Le Monde-ban”. A Marianne c. lap hozzáteszi: „Ahhoz, hogy jogunk legyen a Le Monde kolumnáihoz, ha megjelentetünk egy politikai könyvet, van egy csalhatatlan recept: a trockista múlt, a trockista jelen vagy a trockista jövőre utaló szándék”. Daniel Carton az alábbiakban foglalta össze a helyzetet: „Rátámadhatsz az államfő becsületére, de nem támadhatsz rá a Le Monde becsületére. (...) Támadd meg a Le Monde-ot, és fejed fölött összegyűlnek a száműzetés sötét fellegei”.

Éppen ennek a helyzetnek vetett véget a Péan-Cohen páros könyve, amely egy atombomba hatását várta ki a média világában, hatalmas rést ütve az érdemtelen respektabilitás bástyáján, amellyel az újság mindeddig körülvette magát. A Le Monde nem csalatkozott. A könyv megjelenését megelőző hónapokban a szokásos módszereit - nyomásgyakorlás és megfélemlítési kísérletek - vetette be az ellencsapás beindításához. Ez év februárjában írta Thierry Dansart a Valeurs actuelles-ben: „Az ellentámadás már megindult és fedélzetten mindenki a helyén van. Josyane Savigneau, a könyvmelléklet

főszerkesztője még egy speciális task force-ot is mozgósított Philippe Sollers, Bernard-Henry Lévy és Nicole Lapierre - civilben Madame Plenel - körül, hogy minél előbb lebuktassák és a 'legnagyobb nyomást kifejtve' elhallgattassák a médiatikus öngyilkosságra vállalkozó független kiadót, amely hajlandó lenne kiadni a két bugris könyvét". De már túl késő volt. A könyv, melyet a kiszivárgások elkerülése végett majdnem titokban nyomtattak ki Spanyolországban, néhány nappal később megjelent a Fayard kiadó egyik leányvállalatánál. A Le Monde azonnal megpróbálkozott a bojkottal. Marc Tessier, a France-Télévision elnöke utasította a közszolgálati csatornákat a szerzők mellőzésére. Jean-Marie Colombani pedig Busht utánozva kijelentette: „Tábort kell választani. Vagy velem, vagy ellenem. Nem fogadom el a semlegességet (sic!).” Kárbaveszett fáradság. A könyvet veszik, mint a cukrot.

Az oknyomozó specialista Pierre Péan, és társa, Philippe Cohen, a Marianne újságírója bátor és kiválóan informált munkát tett le az asztalra. Rendkívül részletes beszámolót adnak arról, ahogyan a Colombani-Plenel-Minc pokoli trió 1994-ben a feltökésítés ürügyén lenyúlta a napilapot. Kimutatják, hogy „hogyan kényszerült az újság egyenként feladni azokat az érdemeit, amelyek még ideológiai ellenfelei tiszteletét is kiváltották, beleértve az újságíró szakmát”. A tegnapi Le Monde, írják, „elkötelezett volt, de tisztelte ellenfeleit; a mai nem habozik besározni őket. Nyomozásai terhelőek, csak ritkán veszik tekintetbe a vádlottak érveit. (...) Az elítéltet azonnal kivégzik, valódi per nélkül”. Majd hozzátézik, hogy „érdekes egybeesésként a Le Monde éppen akkor kezdett el denunciózni az erkölcs nevében, amikor vezetői megszabadultak tőle.” Következtetésük: „A Le Monde hatalma többé már nem olvasói bizalmán vagy megbecsülésén nyugszik, hanem azon a félelmen, amelyet kivált és azon a nyereségen, amelyet egyéb hatalmaktól húz. (...) A félelem lett a Le Monde legfőbb fegyvere.”

Ezután egy hatásos lista következik gyanús manőverekről, rágalomkampányokról, leszámolásokról, hivatali sikkasztáshoz közeli praktikákról. „A könyv, írja Thierry Deransart, bővelkedik a bizonyítékokkal alátámasztott rendkívül súlyos vádakban -- egyesek közülük a büntetőeljárás figyelmét is felkelthetik - amelyek az újság eltévelyedésére vonatkoznak mind pénzügyi, mind szakmai téren”. A leggyakrabban visszatérő szavak a „spiciliskedés” és a „denunciálás”: az újság „befolyásol”, „terrorizál”, „megfélemlít”, „semlegesít”. Plenelt olyan emberként írja le, aki mindenre kész egy információ vagy egy újságíró megvétele érdekében, és akit alkalmanként a CIA manipulál. Mellesleg azt is megtudjuk, hogy Jean-Marie Colombani az apja miatt tartozik vezekelni (aki fiatalon Korzika és a fasiszta Olaszország közeledéséért küzdött...). „Alig karikírozzuk (Péan és Cohen

elméletét), ha így foglaljuk össze: a referencia-lap egy farkaspár kezébe került, egy félig maffiaszervezet, félig bolsevik szekta kezébe, amely az egykor Beuve-Méry lapjának kisugárzását jelentő valamennyi értékkel szakítva és terrorista praktikákhoz folyamodva intézményesíti azt, de már nem ellenhatalomként, hanem első hatalomként, maga a politikai hatalom fölött”, írja Jean-Francois Kahn. Pierre Péan még egyszerűbben mondja el a dolgokat: „A Le Monde-ból egyfajta zsarú lett, aki nem ad számot senkinek.”

Az újság könyvmellékletének szánt fejezet különösen épületes. (A rovatvezető - f.m.) Josyane Savigneau erkölcsét már jó ideje ismerjük: mindenki tudja, hogy a „Könyvvilág” létoka mindenekelőtt számot adni a Le Monde könyveiről, vagyis az együttműködők, barátok, hűbéresek produkcióiról. „Josyane Savigneau portréját megfesteni ma olyan, mint Sztálin portréjával próbálkozni életében”, mondta nemrég egy kiadó. (...) „Titokban fellebbezhetetlen kommentárokat susognak a kiadók a 'Könyvvilág' apropóján: vizontszolgáltatások, haverságok, növekvő korrupció hangzik el leggyakrabban, ezeket a felháborodott vádakokat olyan professzionistább minősítések kísérik, mint az inkompetencia, unalom, méltatlanság, csalás”, írja Péan és Cohen. Jean-Francois Kahn a maga részéről „klánszerű promóciós rendszerről, helyesen-gondolkodó cenzúráról és minden eszmei másság kirekesztéséről” beszél, „amelynek kiváló művek tucatjai estek áldozatául, és amelyet Madame Savigneau léptetett életbe. Ennek következtében a Le Monde könyvmelléklete minden befolyását elveszítette.”

„Valaha a szofisták kevés emberhez beszéltek. Ma a sajtó lehetővé teszi számukra, hogy tévútra vigyenek egy egész nemzetet”, mondta Balzac. Ezek a szavak akkor nyerek el igazán értelmüket, ha visszaemlékszünk arra a számtalan irodalmi kabalára (itt: cselszövény - f.m.), amelyet a Le Monde indított el vagy továbbított az utóbbi évtizedben. Péan és Cohen, akik főleg a politikai és pénzügyi kérdések iránt érdeklődnek, alig térnek ki erre a témára. Ki fogjuk tehát egészíteni aktájukat.

Őszintén szólva a példák sora végtelen, és most csak a legemlékezetesebbeket elevenítjük fel. A jelenleg pusztító intellektuális türelmetlenség tablóján a Le Monde nyilvánvalóan nem egyedül érintett, mindazonáltal ritkán fordult elő, hogy nem ő adta meg az alaphangot.

Emlékezzünk például arra a rágalomkampányra, amelynek Paul Yonnet szociológus volt az áldozata, a Voyage au centre du malaise française (Utazás a francia rossz közérzet középpontjába) c. könyvének megjelenésekor, amelyben a nemzeti hovatartozás érzésének romlását vizsgálta. Colombani azonnal a „demokratikus poujadizmus

teoretikusaként” (sic!) leplezte le, a Libération a „szélsőjobb ideológusának” minősítette, a Le Nouvel Observateur „lepenistának” titulálta, miközben Maurice Szafran „a banalizált rasszizmus szolgálatába állított szociológiai zsargonját” leplezte le. Nem sokkal később Benoit Duteurtre kritikust „revizionistának” titulálta a Le Monde eszetlen zenekritikusa, Anne Rey, mert a kortárs zenéről szóló könyvében megbíráta Pierre Boulez-t.

Emlékszünk arra a hisztérikus kampányra is, amelyet 1999-ben indítottak Régis Debray ellen, aki Koszovóból visszatérve erőteljesen elítélte a Szerbia elleni agressziót. Didier Daeninckx (egy elfuserált krimiíró - f.m.) és néhány más nímand őt is „revizionistaként” kezelte, azzal vádolva meg, hogy „ideológiai jelzések összezavarásában” működik közre, ő alkotván - figyelem, fogózkodjanak meg! - „egy olyan körív bal lábát, amelynek a jobbjá megfelelően maszkírozva marad”. (A hasonló ostobaságokat író embereknek zárt osztályon lenne a helyük.) Alain Joxe, kihasználva a helyzetet, „nemzetközi kreténnek” minősítette Debray-t, miközben Pascal Bruckner felkiáltott: „A NATO minden csapásának kritizálása primér Amerika-ellenesség, ami ideológiailag bűnös”. Ily módon feltámasztották tehát az „ideológiai bűncselekményeket”, miközben Bernard Lemaire „történész” súlyosan arra következtetett, hogy „a pétainizmus nem halt meg”! Debray ellen, miután kiderült, hogy nem szereti a NATO bombáit, Bernard-Henri Lévy (a párizsi kulturális beltenyészet emblematikus figurája, egykori újbaloldali, mára neomonoteistává lett álfilozófus, öntömjenező plagizátor és irodalmi dzsigoló - f.m.) azonnal elrendelte, hogy ezáltal veszítse el a tehetségét is: „Régis Debray-nek valaha volt bátorsága és tehetsége...”. A mondatban a „valaha” szó számít. Debray-t tehát kiűzte az Irodalom Köztársaságából Lévy, a twickenhami hisztrió, ahogyan Szolzsenyicint tette ki az ajtón annak idején a brezsnyevi írószövetség. Lévy már alkalmazta ugyanezt az eljárást Angelo Rinaldi kritikus ellen is: „Nagy szerencsétlenség történt Rinaldi úrral. Ennek az embernek volt tehetsége. (...) Márpedig egyre kevésbé olvassuk...” Aki tehát nem szereti a Lévyt, ipso facto elveszti minden tehetségét. Angelo Rinaldit ezek után természetesen Josyane Savigneau is leleplezte a „Könyvvilágban”, mint olyat, aki „a bárdolatlan kritika határán van”.

Egy szürrealistább zsánerben nem feledhetjük azt a hihetelen polémiát, amelyet 2000-ben robbantott ki annak bejelentése, hogy a Pantheonba szállítják Hector Berlioz hamvait. A Le Monde-ban egy bizonyos Joel-Marie Fauquet azonnal leleplezte a zeneszerzőt, mint „buzgó reakciót”. Néhány hónappal később, ugyancsak a Le Monde-ban Jean Kahn, Philippe Olivier és Gottfried Wagner még jobban elvetették a súlykot azzal, hogy ünnepélyesen felkérték a köztársasági elnököt: „töröltesse” a salzburgi fesztivál

programjából Berlioz A Trójaiak című operájának bemutatását amiatt, mert a művet Vergilius hőskölteménye, az Aeneis inspirálta, és egy ilyen „rendkívül súlyos tettnek” (sic!) minősített „botránynak” az a kockázta, hogy „egy kétes eposz legalábbis ambivalens ideológiájával” sújtja a publikumot. Berlioz-Vergilius-Rosenberg, ugyanaz a harc! Az ember azt hiszi, hogy álmodik. (...) Franciaországban, 2000-ben gyanússá vált egy Vergilius által inspirált Berlioz-opera bemutatása. Ami Berlioz hamvainak a Pantheonban való, ez év júniusára tervezett átszállítását illeti, az Elysée-palota (a köztársasági elnök székhelye - f. m.) februárban tudatta, hogy az aktust sine die elnapolták.

Majdnem a végtelenségig lehetne sorolni az efféle példákat. Elég lenne felidézni azt a módot, ahogyan Jean Baudrillard-t (a kortárs szociológia egyik legnevesebb, világszerte elismert művelője - f.m.) kiüldözték a Libération c.napilapból, Philippe de Saint Robert-t (nagynevű gaullista író - f. m.) a France-Culture rádióból, Michel Houellebecq-et (az utóbbi évek legtehetségesebb és legolvasottabb regényírója - f.m.) a Perpendiculaire folyóiratból, Konk-ot („revizionistának” kikiáltott kiváló karikatúrista - f.m.) a Le Monde-ból.

Beszélni kellene a lyoni Indoeurópai Kutatóközpont elleni rágalomhadjáratokról, a Panoramiques c. folyóirat médiabeli lincseléseket bemutató különszámát kísérő polémiáról, a Krisis c. (Alain de Benoist által szerkesztett - f.m.) szemlének a kortárs „nem-művészetet” kritizáló számát fogadó delíriumról, az erkölcsigák nyomására sorozatban átkeresztelt utcákról, az Alexis Carrel, Georges Dumézil vagy Roparz Hemon ellen posztumusz indított boszorkányüldözésekről, a Botho Strauss, Peter Sloterdijk és Ernst Nolte ellen irányított harapós cikkekről. (...) A műkedvelő ügyészek nagy része a Le Monde rendszeres szerzője. Nyomon követve manővereiket, felfejtve intrikáik fonalát, megvilágíthatjuk hálózataik tevékenységét, jószolgálati cseréiket, nevetséges stratégiáikat, és felfedezhetjük undorító szagú hitvány nyüzsgésüket. Az olyan prostituáltak mintájára, akik leckét adnak az erényből, mindez nem akadályozza meg őket abban, hogy erkölcsprédikátoroknak mutakozzanak. (...)

Alexandre Dumas koporsóján, amelyet a Pantheonba szállítottak át, olvashattuk a híres mondatot: „Egy mindenkiért, mindenki egyért!” A párizsi mikromilióban inkább az a jelszó, hogy „Mindenkinek egy ellen!” Ezt tették magukévá a közüdvbizottságokba tömörült „éberek”, a teljes gözzel „dekódoló” gondolatvámszedők, a „rossz” gondolatok vadászatára specializálódott kiiktatók, a tájat vörös-barnára színező címeres kretének, azok, akik a módszeres kételyt az inkvizitórius szónoklással, a kritikus párbeszédet a kiközösítő akarattal helyettesítik. „Éljen az intolerancia!”

olvashattuk a No pasaran!-ban, amelynek legalább az őszinteség az érdeme. Éric Osmond, a Nemzeti Front elleni manifesztum szövegíróje szintén azzal dicsekedett, hogy „létrehozott egy dolgot: a diabolizációt”.

A gondolat vámszedőinek vérükben van a denúciálás. Húsz évvel ezelőtt, a Német Demokratikus Köztársaságban, bizonyára élvezték volna a Stasival való együttműködést. Ideológiai „transzparenciára” törekednek, amely a manicheus gondolkodás új formája. Ebből ered patológiás acsarkodásuk a gyanúsak, az „ambivalensek”, a „nem világosak” üldözésére. „Az ajtónak nyitva kell lennie a leleplezésekhez”, kiáltott fel Marat 1789 novemberében, majd hozzátette: „Minden megalapozott leleplezés a közmegebecsülést fogja jelenteni gazdájának. Minden nem megalapozott, de hazaszeretettől tett leleplezés megóvja gazdáját a büntetéstől, mert az ember nem lévén hibátlan, egy tévedés nem teszi őt bűnössé.” A nem megalapozott leleplezések ma mindennaposak az értelmiségi és médiakörökben. Persze nem a „hazaszeretet” inspirálja őket, éppen ellenkezőleg, de mégsem teszik ki magukat semmiféle büntetésnek. Ily módon az általános gyanúsítás légköre alakul ki egy olyan társadalomban, amely maga a totális ellenőrzés helyévé válik.

„Nihil mortuorum nisi bene”, mondták a rómaiak. Manapság éppen akkor indítanak pereket az emberek ellen, amikor már meghaltak, hogy a vádlottak még védekezni se tudjanak. Mindehhez megfelelő keretet alkot Vichy rögeszméje, a francia történelem nagy részének utólagos „sátánizációja”, egy féloldalas „emlékezet” túlérzékenysége, az „egyszeri”, ám ugyanakkor mindenütt újjászülető nácizmus elleni szüntelen figyelmeztetések, nem beszélve a (kommunista képviselő által elfogadtatott - f.m.) Gayssot-törvényről, amely a történelmi ellenigazságból vétket kreál. (...) Ilyen optikában nem létezik többé megebecsülésre méltó ellenfél, csak abszolút ellenség. Vége annak a korszaknak, amikor kapcsolat volt Tocqueville és Gobineau, Jaures és Barres, Maurras és Malraux, Berl és Drieu között. Ma az értelmiségi „viták” hajtóvadászattá váltak. Az „éberek” úgy beszélnek a „fasisztákról”, ahogy a nácik beszéltek a zsidókról, anélkül hogy felfognák, hogy az az eszme, miszerint sem vitáról, sem párbeszédéről, sem kibékülésről nem lehet szó az „ellenséggel”, pontosan egy totalitárius eszme. Az „anakronizmus által megfertőzött” vitáról írta azt Alain Besancon, hogy „a múlt értékelésében már alig van csodálat vagy dicséret, helyette csak felháborodás és gyűlölet.”

A gyűlöletre igen könnyű példákat hozni. A finomlelkű Maurice Szafran írja: „Már maga a gondolat undorral tölt el, hogy kinyissam Céline vagy Drieu valamelyik könyvét. A szemétnek tehetsége van? És aztán?”. Céline egy „hatalmas szemét”. Gilles Tordjmann egy „hulladéknak” írja le, akinek

„Berlinből parancsoltak”, hozzátéve, hogy tévesen tekintik őt írónak, mert mindig csak a „rendszer lakója” volt, „egy állítólagosan inventív próza szerzője, aki csak eljárásokat tudott kombinálni” (sic!). Paul Morand-t ugyancsak „szemétként” kezelik, sőt olyan íróként, aki a „csatornán keresztül” távozott az irodalomból. A L’Humanité olyan „antiszemita írónak” titulálja Drieu la Rochelle-t, „akinek a lehelete gázt bocsájtott ki”. 2001 októberében Bruno Mettout, a picardiai egyetem egyik fizikusa „gyöngé és ráadásul notóriusan antiszemita” íróként leplezi le Jules Verne-t, akinek „egy-egy írásai csak megbotránkozathatnak”. 2003 januárjában Didier Jacob a Le Nouvel Observateurben „álmártírnak” és „főgengszternek” nevezi Robert Brasillachot. A Libération kritikusá számára Leni Riefensthal egy „fakó filmes, aki nem érdemelte meg a felhajtást”, és akiről nem érti, hogy a munkássága, amely „állatias giccs, reklám-esztétizmus és hitvány szimbolizmus kevéssé meglepő keveréke”, hogyan tud még mindig „egyfajta vásári bűvöletet” gyakorolni. Ami Stéphane Zagdanskit, az irodalmi világ figyelmes szemlélőjét illet, ő „két nagyon rossz francia író fedezett fel: Barrest és Maurrast”!

„Apám teljesen ellene volt a halálbüntetésnek, de úgy gondolta, hogy Brasillachot ki kell végezni”, vallja meg Bertrand Tavernier filmrendező. Ez a fajta nagylelkű beszéd azután iskolát teremt. A halálbüntetés ellenzőiként (kivéve azok számára, akiket utálnak) az „éberek” úgy vélik, hogy Brasillach kivégzése nem volt elég. Arról álmodnak, hogy minden reggel feltámad, hogy minden este újra kivégezzék.

Persze az élőket sem kímélik. A Le Figaróban Marc Lambron nem habozik „vichy-sztálinistáknak” minősíteni a liberalizmus ellenfeleit. Viviane Forrester megjelentetett egy könyvet L’horreur économique (A gazdasági borzalom) címmel, amelyben leleplezi a liberálkapitalista rendszer globalizációja által okozott károkat, mire egy másik kritikus ezt írta: „Viviane Forrester könyvében cseréljék ki a kapitalizmus szót a zsidóra, és megkapják a Mein Kampfot” (sic!). Vladimir Volkoff boszniai háborúról szóló könyvét Yves Laplace „aljas, semmitérő munkának” minősíti, „paranoiásan infantilis” „undok regénynek”. Benoit Rayski elrendeli Alain Besancon Le malheur du siècle (Az évszázad csapása) című könyvéről, hogy „teljes csőd”, amelynek fel kell mérni „az aljasságát”. Pierre Assouline megírta (a kollaboráció-párti - f. m.) Lucien Combelle életrajzát, mire Maurice Szafran kijelenti: „Pierre Assouline-tól hányunk”. Michel Polac (a francia média talán legundorítóbb alakja - f.m.) írja Naplójában az Éjszaka és Kőd (című holokauszt-rémdráma - f.m.) kapcsán: „Ha férfiak lennénk, el kellene rabolnunk Le Pent, be kellene zárnunk, és napokon át nézetnünk kellene vele ezt a filmet, és ha nem kérne bocsánatot, ki kellene nyírni, mint

egy veszett kutyát”. Dominique de Roux-t korábban „notorius fasisztának” és „a náci zászlót felhúzó afrikánerek által pénzelt angolai forradalmi mozgalom kollaborátorának” nevezték a Le Monde-ban.